

Лото

Өбүгэбит олоҕо - дьаһаҕа

3 – 7 саастаах оҕолорго оонньуу

Оонньууну онордо: иитээчи Семенова Марианна Степановна
«Арыылаахтаагы оҕо саада»
Үөһээ Дьааны улууһа
2020 с.

Оонньуу быраабылата
Бастакы оонньуу «Хартынанан оонньуу»

Улахан хартынанан (биيري эбэтэр хаһы да оонньооччулар иннилэригэр тэлгэтэллэр, уоннаабылары туора ууруллар. Оонньуу ытыааччыта бэйэтин иннигэр кыра хартыналары ойууларынан умса уураар, биир биир көрдөттүү – көрдөттүү доргуччу аатталыыр. Бэйэтин хонуутугар майгынныыр хаартыны булбут оонньооччу тута улаханлык этэ охсор. Оччоҕо кыра хаарты киниэхэ тиксэр. Ол хаартынан хонууга баар сөптөөх хараҕы саба уураар. Ким оонньуур хонуутун хараҕын бүтүннүү хаартынан толорбут ол кыайар.

Иккис оонньуу «Викторина»

Эмиэ бастакы оонньуу киэбинэн барар. Ол эрэри ытыааччы хаартыны саната суох көрдөрөр. Оонньооччулар хаарты ойуутун сөпкө эттэхтэринэ уонна предмет туохтан оноһуллубутун, туохха туттулларын, ханна олорорун, тугу сиирин уо.д.а. бэлиэтин сиһилии эттэхтэринэ эрэ хаартыны ылар кыахтаахтар.

Үһүс оонньуу «Өйгө тутуу»

Оонньооччулар хонууларыгар баар ойууларын өйгө хатыылларыгар биир мүнүүтэ бэриллэр. Ол кэнниттэн хаартыны умса уураллар. Ытыааччы кыра хаартылары бэйэтин иннигэр умса уурталыыр, биир – биир көрдөрө – көрдөрө улаханлык аатталыыр. Миэхэ итинник ойуу баар этэ дии санаабыт оонньооччу хаартыны бэйэтигэр ылар. Биир эмэ оонньооччуга биир хаартыга алта кыра хаарты муньулунна да, хаартыны эргитэн көрүллэр. Өскөтүн биир эмэ ойуу сөп түбэспэт буоллаҕына, оонньооччу хотторбутунан аабыллар, оонньууттан туоруур, хаартылар төннөллөр. Оонньуу салҕанар. Оттон хаартылар бары сөпкө талыллыбыт буоллахтарына, оонньооччу кыайыылааҕынан тахсар, оонньуу тохтуур.

Төрдүс оонньуу «Квадрат»

Бастакы оонньуу киэбинэн барар. Ол эрэри баар кыра хаартылар ойуута көстөр гына 6*6 быһыытынан ууруллаллар. Оонньооччулар биир мүнүүтэ иһигэр хаартылар хайдах сыталларын өйгө хатыы сатыыллар. Ол кэнниттэн хаартылар умса ууруллаллар. Оонньооччулар учаратынан биирдии хаартыны кистии – саба арыян көрөллөр. Өскөтүн оонньооччу «бэйэм киэнэ диэтэҕинэ, хаартыны ылар, оттон атын дии санаатаҕына, ылбыт сиригэр төттөрү уураар. Хонуутун бүтүннүү сөпкө толорбут оонньооччу кыайыылааҕынан тахсар.

Бэһис оонньуу «Линейка»

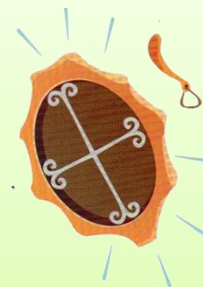
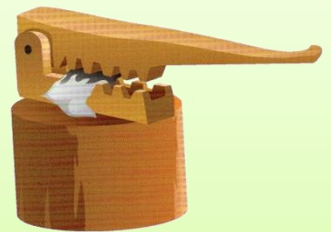
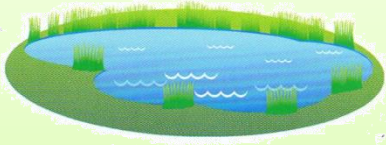
Ытыааччы хаартылары биир эрээт ыксаабакка эрэ уурталыыр (хаарты ахсаана оонньооччулар төһө бэлэмнээхтэриттэн, саастарыттан тутулуктаах), онтон уурбутун хоту биир – биир ойууларын умса уурталыыр. Оонньооччу эмиэ утуу субуу хаартыны ыйар уонна туох предмет ойууламмытын ааттыы - ааттыы арыян көрөр. Аҕыйах алҕаһы онорбут оонньооччу кыайыылааҕынан тахсар. Эрээккэ ууруллар хаартылар ахсааннарын сыһыа элбэтэн иһиэххэ сөп.

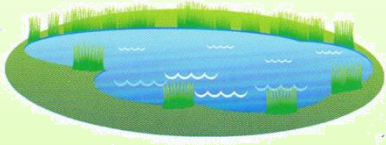
Алтыс оонньуу «Туох сүттэ?»

Кыра хаартылары 5 – с оонньууга курдук ойуута көстөр гына уурталыыллар. Оонньооччу киэр хайыспыт кэмигэр ытыааччы биир хаартыны ылан кээһэр. Оонньооччу остуолтан туох сүшүтүн таайахтаах.

Сэттис оонньуу «Тыыннаах уонна тыыммат»

Ытыааччы бэйэтин иннигэр кыра хаартылары ойуутунан умса уурталыыр, биир биир көрдөрө – көрдөрө доргуччу аатталыыр. Оонньооччу кылгас кэм иһигэр предмет ойуутун «тыыннаах» уонна «тыыммат» диин наардыы охсуохтаах. Сөпкө эттэҕинэ, хаартыны бэйэтигэр ылан иһэр. Онтон сыыстарда да, эбэтэр бириэмэтигэр хоруйдуу охсубатаҕына, хаарты миэстэтигэр төннөр. Элбэх хаартыны ылбыт оонньооччу кыайыылааҕынан тахсар.

Күөл

Дырики

Тууйас

Бырдах

Талах олопос

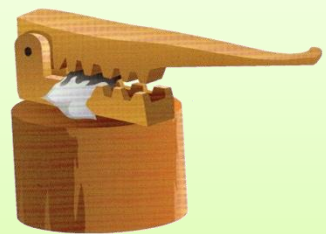
Салама

Тиин

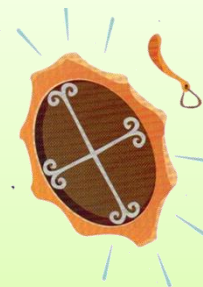
Ыаҕас

Талкы

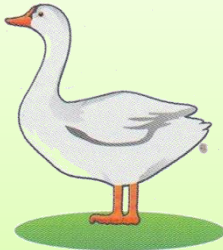
Көмүлүк

Дүгүр

Биһик

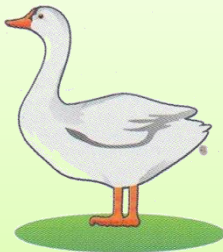
Оһуохай

Дьөлүһүн

Хомурдуос

Хаас

Кырынаас

Маллаах иһит

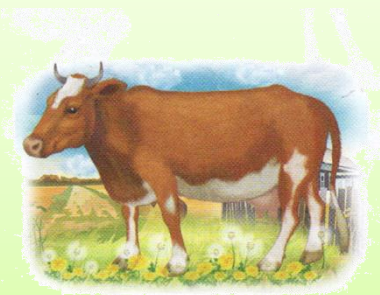
Кытыйа

Бастыҥа

Ураһа

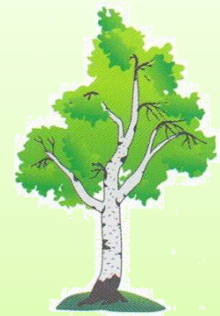
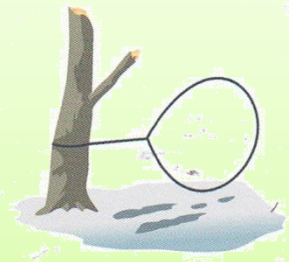
Ынах

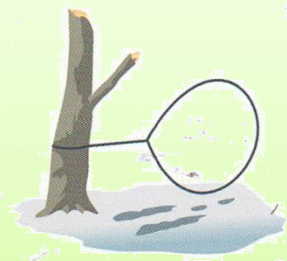

Остуол

Кэбэ

Тунах

Киргил

Уулаах отон

Үрүмэччи

Ньирэй

Сэргэ

Киис тингилэбэ

Чороон

Хатын

Тонобосчут

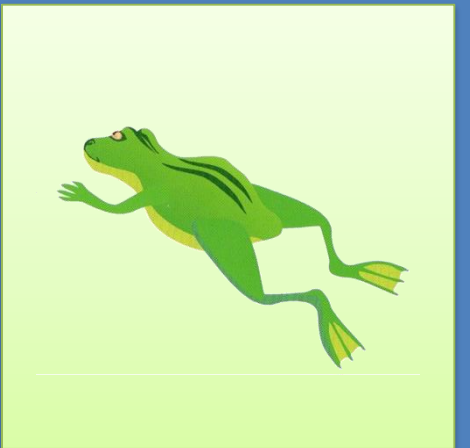
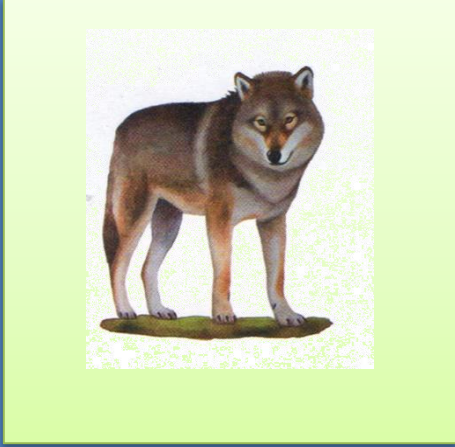

Хотуур

Хотой

Кулунчук

Бөрө

Хаптаҕас

Туллук

Этэрбэс

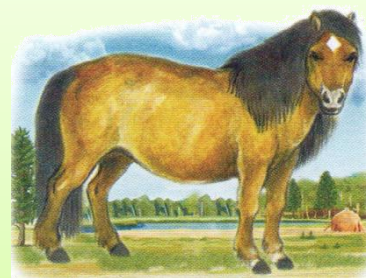
Тигээйи

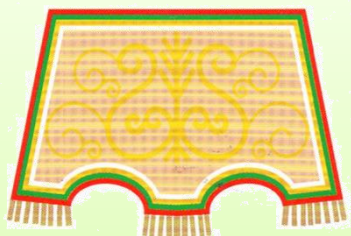
Тайах

Моонньоҕон

Атыыр

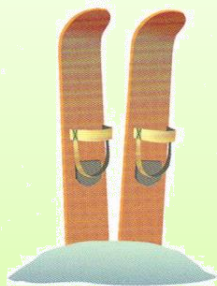
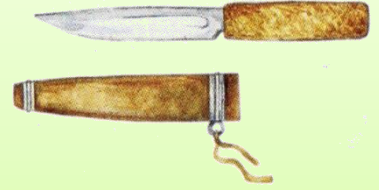
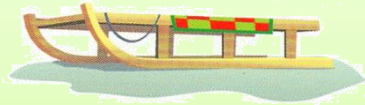
Чаппараах

Кыталык

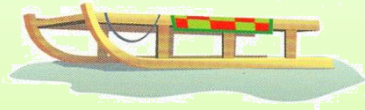

Баҕа

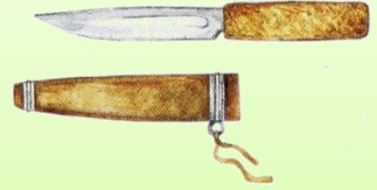

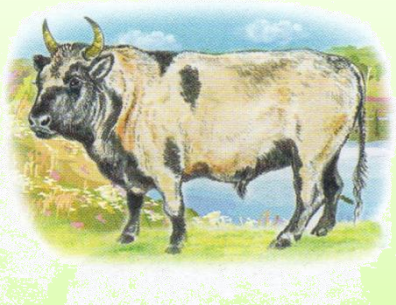
Хапсабай

Сыарба

Быһах

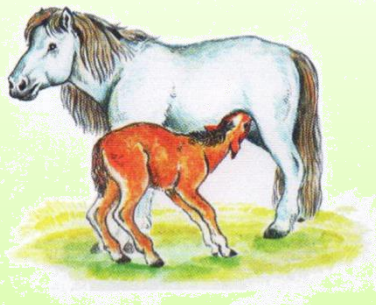
Обус

Аал Луук Мас

Киис отоно

Биэ

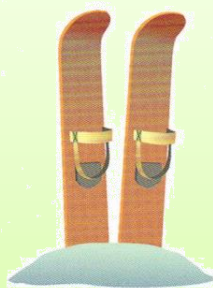
Тыы

Таба

Хомус

Хайыһар

Киис